

«Жамбыл облысы әкімдігінің
денсаулық сақтау басқармасы
Талас аудандық орталық
ауруханасы» шаруашылық
жүргізу құқығындағы мемлекеттік
коммуналдық кәсіпорнының
Байқау кеңесінің мүшелерімен бекітілген
№ 1 «25» «09 »2024 жыл

«Жамбыл облысы әкімдігінің денсаулық сақтау
басқармасы Талас аудандық орталық ауруханасы»
шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік
коммуналдық кәсіпорнындағы
байқау кеңесінің ішкі аудит қызметі туралы
Ережесі

1. Жалпы ережелер

1. Осы іші аудит қызметі туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) «Жамбыл облысы әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы Талас аудандық орталық

ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының (бұдан әрі - Кәсіпорын) аудиторының мәртебесөн айқындайды, аудитордың міндеттері, өкілеттіктері, шектеулері және Байқау кенесімен (бұдан әрі - БК) өзара іс-қимылы және Кәсіпорынның атқарушы органды, сондай-ақ енбекақы төлеу, сыйақы беру, әлеуметтік қолдау, кепілдіктер мен өтемакы төлемдері мен материалдық көмектің мөлшері мен шарттары, аудиторға тәртіптік жаза қолдану, аудитордың біліктілігін арттыру және ұйымдастырушылық-техникалық қамтамасыз ету мәселелерә туралы шешімдер, сондай-ақ аудитордың Байқау кенесімен, мемлекеттік коммұналдық кәсіпорынның атқарушы органдымен өзара іс-қимылы «Жамбыл облысы әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы Талас аудандық орталық

ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының (бұдан әрі — медициналық ұйым - МҰ) және ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі.

2. Ішкі аудитордың біліктілік талаптары, функционалдық міндеттері, құқықтары, шектеулері, жауапкершілігі лауазымдық нұсқаулықпен айқындалады.

3. Ішкі аудит қызметіне (бұдан әрі — IАҚ) IАҚ мәртебесіне, кәсіпрын жарғысына және осы Ережеге сәйкес қолдануға болмайтын құжаттарды қоспағанда, Кәсіпорынның ішкі құжаттарының ережелері қолданылады.

4. Ішкі аудит қызметін жууғеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасын, ішкі аудиторлар институты ұсынған ішкі аудиттің кәсіби практикасының халықаралық негіздерін (бұдан әрі-IАКПХН), Кәсіпорынның Жарғысын, Кәсіпорынның ішкі актілерін, кәсіпорынның Байқау кенесінің шешімдерін, осы Ережені басшылыққа алады.

2. IАҚ мәртебесі

5. IАҚ — ішкі аудитті жүзеге асыратын орган (IАКПХН аныктамасына сәйкес) - МҰ қызметін жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдіктер мен консультациялар беру жөніндегі қызмет.

6. IАҚ МҰ тәуекелдерді басқару, бақылау және корпоративтік басқару процестерін бағалау мен тиімділігін арттыруға жүйелі және дәйекті тәсілді пайдалана отырып, алға қойылған мақсаттарға қол жеткізуге көмектеседі.

7. IАҚ тисті түрде орындау және объективті және бейтарап пайымдауларды қамтамасыз ету мақсатында өзіне жүктелген міндеттер мен функцияларды орындау кезінде қандай да бір адамдардың ықпалынан тәуелесіз болады.

IАҚ IАКПХН талаптарына сәйкес тәуелсіздік пен объективтікі сақтау қажет. Ішкі аудит тәуелсіз болуы керек, ал ішкі аудиторлар өз міндеттерін

нормативтік құқықтық актілерін Қазақстан Республикасы МҰ кызметі бөлігінде талаптарының сақталуын бағалау және осы талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін құрылған және қолданылатын жүйелер мен рәсімдердің барлығын бағалау (комплаенс-бақылау);

5) МҰ ресурстарын пайдаланудың ұтымдылығы мен тиімділігін және МҰ мүлкінің сақталуын қамтамасыз етудің қолданылатын әдіс-тәсілдерін бағалау;

6) МҰ-да корпоративтік басқару процесін жетілдіруді бағалау;

15. IAҚ өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды орындаиды:

1) МҰ-да ішкі бақылау жүйесінің барлығы мен тиімділігіне бағалау жүргізеді;

2) МҰ-да тәуекелдерді басқару рәсімдерінің қолданылуы мен тиімділігіне және тәуекелдерді бағалау әдіснамасын бағалауды жүргізеді;

3) Қазақстан Республикасы заңнамасының, халықаралық келісімдердің, МҰ ішкі құжаттарының талаптарының сақталуына, сондай-ақ реттеуші және кадағалау органдарының нұсқаулары мен МҰ органдарының шешмдерін орындалуына тексеру жүргізеді;

4) МҰ стратегиялық мақсаттары шеңберінде олардың алдына қойылған мақсаттарға қол жеткзуі қамтамасыз ету үшін МҰ бөлімшелері қолданатын шаралардың барлығына бағалау жүргізеді;

5) МҰ-да корпоративтік басқарудың қабылданған қағидаттарын, тиісті этикалық стандарттар мен құндылықтарды енгізу және сақтау бойынша бағалау жүргізеді;

6) сыртқы мемлекеттік аудиторлар үші қажетті ақпараттын (бастапқы құжаттардың, жұмыс құжаттамасына арналған құжаттардың көшірмелеріннің, анықтамалардың) уақтылы дайындалуын бақылайды.

7) белгіленген тәртіппен берілген IAҚ, ұсынымдарының орындалуына кейінгі бақылауды жүзеге асырады;

8) ішкі бақылау және аудит жүйесін ұйымдастыру мәселелері бойынша байқау кеңесіне, атқарушы органга МҰ бөлімшелеріне консультация береді

9) ішкі бақылауға қатысты МҰ ішкі құжаттарын келісу арқылы әзірлеуге қатысады;

10) өз құзіреті шегінде IAҚ-ға жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады

4. IAҚ құқықтары

16. Негізгі міндеттерді іске асыру және өз функцияларын жүзеге асыру үшін белгіленген тәртіппен құқылы: 1) ішкі аудитке байланысты сұратылатын барлық құжаттамаға және кез келген басқа ақпаратта, оның ішінде МҰ коммерциялық және кызметтік құпиясын құрайтын мәліметтер мен ақпаратта кол жеткізу;

2) пассивті режимде, яғни түзету құқығынсыз тұракты негізде есепке алу деректерінің ақпараттық базасына (бухгалтерлік есептің компьютерлік бағдарламалары және т. б.) кол жеткізу;

- 3) жазбаша және ауызша нысанда сұратуға және МҰ меншік иесі, Байқау кеңесі, МҰ атқарушы органды бекітуге шығаратын материалдарды, оның ішінде құжаттардың жобаларын алуға және көрсетілген МҰ органдарының барлық шешімдерін алуға;
- 4) жоспарлы іс-шараларды өзірлеу және МҰ Байқау кеңесінің тапсырмасы бойынша жекелеген тапсырмаларды орындау үшін МҰ құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлерін тартуға;
- 5) ішкі аудитордың құзыретіне кіретін мәселелер бойынша ҚМ құрылымдық бөлімшелерімен консультациялар жүргізуге;
- 6) ішкі аудиттің рәсімдері мен әдістерін жетілдіру, МҰ бақылау жүйесі мен басқару саясатын өзгерту жөнінде МҰ байқау кеңесіне ұсыныстар енгізуге;
- 7) ішкі аудитордың жұмыс тәртібін, еңбекақы мен сыйлықақының мөлшері мен шарттарын, ұйымдастырушылық-техникалық камтамасыз етуді айқындау жөнінде МҰ байқау кеңесіне ұсыныстар енгізуге;
- 8) ішкі аудитор қызметінің бағыттары бойынша МҰ бағдарламалары мен жобаларын дайындауға және іске асыруға катысуға;
- 9) МҰ қызметкерлерін оқытуға, қайта даярлауға, олардың біліктілігін арттыруға бағытталған бағдарламаларға және ішкі аудиторларды сертификаттау бағдарламаларына катысуға;
- 10) аутсорсингті ішкі аудитте пайдалану қажет болған жағдайда, МҰ Байқау кеңесінің шешіміне сәйкес;
- 11) Қазакстан Республикасының заңнамасына және МҰ ішкі құжаттарына кайшы келмейтін өзге де құқыктарды жүзеге асыруға құқылы.

5. Құрылымы

17. Ішкі аудиторды МҰ Байқау кеңесі тағайындауды және МҰ штат кестесіне енгізіледі.
18. Ішкі аудитор мен енбек шарты МҰ бірінші басшысымен жасалады.
19. МҰ Байқау кеңесі «Мемлекеттік мұлік туралы» ҚР Заңына сәйкес ішкі аудитор жасасқан енбек шартын мерзімінен бұрын бұзуға бастамашылық жасауға құқылы.
20. Ішкі аудитор Қазакстан Республикасының енбек заңнамасына сәйкес өз бастамасы бойынша олармен жасалған енбек шарттарын бұзуға құқылы.

6. Біліктілік талаптары

21. IАК қызметкерлері өзіне жүктелген міндеттерді орындау үшін жеткілікті қажетті кәсіби біліктілікке және жеке қасиеттерге ие болуы тиіс, атап айтканда:

IАК қаржы аудиторы келесі талаптарға сай болуы керек, нақты:

Міндетті

- 1) жоғары қаржы-экономикалық білімнің болуы;
- 2) экономиканың әртүрлі салаларының қаржы-экономикалық құрылымдарының (бухгалтерлік есеп және аудит және/немесе қаржы және экономика) жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл, оның ішінде денсаулық сактау саласында кемінде 3 жыл;

Болғаны абыз

- 3) IАКПХН әзірлеген қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын және ішкі аудиттің халықаралық қаржылық кәсіби стандарттарын білу; мынадай күзілкітердің немесе сертификаттардың біреуінің болуы: CIA ішкі аудит саласындағы сертификат (Certified Internal Auditor); аудитордың біліктілік күзілігі немесе ACCA

орындау кезінде объективті болуы керек.

Тәуелздік - бұл ішкі аудит бөлімшесін өз міндеттерін бейтарап орындау кабілеттілігіне қауіп төндіретін жағдайлардан еркіндік. Ишкі аудит бөлімшесінің өз міндеттерін тиімді орындауы үшін кажетті Тәуелздік дәрежесіне қол жеткізу үшін IАҚ басшысы Байқау кеңесіне және МҰ бірінші басшысына тікелей және еркін қол жеткізуге тиіс. Бұған екі тарапқа есеп беру арқылы қол жеткізуге болады. Тәуелсіздік қатерлері жеке аудитор деңгейінде, аудиторлық тапсырмада, функционалдық және ұйымдастыруышылық деңгейде бақылануы тиіс.

Объективтік - бұл ішкі аудиторларға тапсырмаларды бейтарап орындауға мүмкіндік беретін психикалық көзқарас, осылайша олар өз жұмыстарының нәтижелеріне сенеді және оның сапасына қатыстыруга жол бермейді. Объективтік ішкі аудитордың аудит мәселелері бойынша өз пікірін басқа адамдардың басқа адамдардың пікіріне бағындырмауын талап етеді. Объективтілік қауіпті жеке аудитор деңгейінде, аудиторлық тапсырмада функционалды және ұйымдастыруышылық деңгейде бақылануы керек.

8. IАҚ үшінші тұлғалардың ықпалына тәуелсіз және МҰ функционалдық Байқау кеңесіне, ал әкімшілік жағынан МҰ бірінші басшысына тікелей бағынатын МҰ-да ішкі аудитті ұйымдастыруды және жүзеге асыруды қамтамасыз ететін МҰ-ның бақылау органды болып табылады.

9. IАҚ қарым-қатынасты сақтап, МҰ Байқау кеңесімен тікелей өзара әрекеттесуі керек.

10. Өз функцияларын орындау процесінде объективтілік пен бейтараптық қағидаттарын сақтау мақсатында IАҚ қызметкерлері кейіннен ішкі аудитке ұшырауы және аудитке ұшырайтын кезең ішінде өздері жүзеге асырған қызметтін немесе функциялардың аудитімен айналысусы мүмкін қандай да бір қызмет турлеріне тартылмауга тиіс.

11. IАҚ қызметін бағалауды МҰ Байқау кеңесі, МҰ меншік иесі жүрізеді.

3. Миссиясы, мақсаттары мен міндеттері

12. IАҚ миссиясы стратегиялық максаттарына қол жеткізу жөніндегі міндеттерін орындауда МҰ Байқау кеңесі мен атқарушы органдына кажетті жәрдем көрсету болып табылады.

13. Ишкі аудитор қызметінің негізгі мақсаты Бақылау кеңесіне тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау, корпоративтік басқару және клиникалық қызмет процестерін жетілдіруге жүйелі тәсіл енгізу арқылы кәсіпорынды тиімді басқаруды қамтамасыз етуге арналған Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметі туралы тәуелсіз және объективті ақпарат беру болып табылады.

14. ішкі аудитордың негізі міндеттері:

- 1) МҰ-дағы қаржылық және медициналық есептілік бухгалтерлік дүрыстығы жүйесін сенімділігін, толықтығын, объективтілігін бағалау;
- 2) МҰ-дағы ішкі бақылау жүйесін сенімділігі мен тиімділігін бағалау;
- 3) МҰ-да тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін бағалау;
- 4) Қазақстан Республикасы заннамасының және Қазақстан Республикасы

алкаби бухгалтер сертификаты (Association of Certified Chartered Accountants) немесе Казакстан Республикасының заңнамасына сәйкес кәсіби бухгалтер сертификаты немесе DipIFR (Diploma in International Financial Reporting) дипломы немесе CIPA (Certified International) халықаралық кәсіби бухгалтер сертификаты Кәсіби тіркелгі); CISA сертификаты (Certified Information Systems Auditor) немесе CISM (Certified information Security manager) немесе ITIL (Information technology infrastructure library); баска ұқсас халықаралық танылған куәлік немесе сертификат;

- 4) медициналық ұйымдарды халықаралық және Ұлттық аккредиттеу стандарттарын білу;
- 5) екінші жоғары заң білімінің болуы;
- 6) мемлекеттік және шет тілін білген жөн.

7. IAҚ өкілеттіктері

22. Ішкі аудитор белгіленген тәртіппен:

- 1) ішкі аудит қызметін жүзеге асырады;
- 2) МҰ ішкі аудит қызметінің тиімділігін арттыру және дамыту бағыттары бойынша ұсыныстарды МҰ Байқау кеңесінің карауына енгізеді;
- 3) Ішкі аудит күзыretіне кіретін мәселелер бойынша МҰ бөлімшелерінде ішкі аудитті ұсынады және олармен келіссөздер жүргізуге бастамашы болуга құқылы;
- 4) Ішкі аудит күзыretіне кіретін мәселелер бойынша МҰ ішкі құжаттарының, бұйрықтардың және баска да құжаттардың жобаларын караиды және бұрыштама кояды;
- 5) МҰ бөлімшелерінің, баска да занды және жеке тұлғалардың атына жіберілетін ішкі аудит күзыretіне кіретін мәселелер бойынша хат-хабарды қараиды және кол кояды;
- 6) ішкі аудиттің жылдық аудиторлық жоспарын жасауды қамтамасыз етеді және оның орындалуын бакылайды;
- 7) МҰ Байқау кеңесінің карауына ішкі аудиттің жылдық аудиторлық жоспарын өзгерту жөнінде ұсыныстар енгізеді;
- 8) Ішкі құжаттарын және ішкі аудит жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды және ішкі аудит қызметіне қатысты баска да құжаттарды әзірлеуді қамтамасыз етеді;
- 9) ішкі аудит қызметінде бірыңғай базалық стандарттар мен ішкі аудит рәсімдерін колдануды қамтамасыз етеді;
- 10) МҰ байқау кеңесіне өзі белгілеген мерзімдерде ішкі аудит қызметі туралы есептерді ұсынуды қамтамасыз етеді;
- 11) МҰ Байқау кеңесінің бекітуіне ішкі аудиторға еңбекақы төлеу құрылымы мен коры бойынша ұсыныстар енгізеді;
- 12) кәсіптік даярлық деңгейін арттыру және жұмыс тәжірибесімен алмасу жөнінде шаралар қабылдайды;
- 13) ішкі аудит қызметінде құжаттармен тиісті жұмыс режимінің сакталуын қамтамасыз етеді;
- 14) ішкі аудиттің мақсаттарына кол жеткізу үшін оның міндеттері мен функцияларының өзектілігін мерзімді бағалауды қамтамасыз етеді;
- 15) Ишкі аудит күзыretіне кіретін барлық мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

8. IAК құзыреттілігі

23. Ішкі аудитор білуі керек:

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілері;
- 2) МҰ өндірістік және шаруашылық қызметтің қатысты әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар;
- 3) халықаралық есептілік стандарттары, салықтық есептілік пен бухгалтерлік есептің қолданбалы бағдарламалары:
- 4) бухгалтерлік есепті жүргізу және есептілікті жасау тәртібі;
- 5) тексерулер мен құжаттамалық тексерулер жүргізу қағидалары;
- 6) акшалай айналым, тариф белгілеу тәртібі;
- 7) заңды және жеке тұлғаларға салық салу мәселелері;
- 8) іскерлік қарым-қатынас этикасы;
- 9) экономика, еңбекті баскарууды ұйымдастыру;
- 10) каржылық операцияларды ресімдеу тәртібі және құжат айналымын ұйымдастыру;
- 11) есепке алу мен есептіліктің қолданыстағы нысандары;
- 12) Рұқсаттар туралы заңнама;
- 13) Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі қағидалары, 14) және т.б.

9. Өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған кездегі іс-әрекеттер

24. МҰ Байқау кеңесінің бастамасы бойынша не ішкі аудитордың бастамасы бойынша ішкі аудитор мен еңбек катынастарын бұзу Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады. Ішкі аудитордың бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған жағдайда, ол ҚР еңбек заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, бұл туралы жұмыс берушіге кемінде бір ай бұрын жазбаша ескертуге тиіс. Осы мерзім ішінде ішкі аудитордың өкілеттігін тоқтату туралы мәселе белгіленген тәртіппен МҰ Байқау кеңесінің қарауына шығарылады.

25. МҰ ішкі аудиторының өкілеттігін тоқтату туралы мәселе Байқау кеңесінің қарауына, оның ішінде МҰ ішкі аудиторының бастамасы бойынша шығарылған кезде, ол ағымдағы жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес міндепті түрде ішкі аудитордың аткарған жұмысы туралы есепті дайындалап, Байқау кеңесінің отырысына шығаруға тиіс.

Ішкі аудитордың аткарған жұмысы туралы есепті қарау нәтижелері бойынша МҰ Байқау кеңесі ағымдағы жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу арқылы ішкі аудитордың жұмысын бағалауды, ал кажет болған жағдайда түзетуді жүргізеді.

26. МҰ Байқау кеңесі ішкі аудитордың өкілеттігін тоқтату туралы шешім шығарған жағдайда, аудитор өзінің қарауындағы құжаттарды, сондай-ак кабылдау-тапсыру актісі бойынша сактауға жататын құжаттарды кабылдау-тапсыру актісін жасайды, Байқау кеңесінің Корпоративтік хатшысына немесе жаңадан тағайындалған ішкі аудиторға береді.

27. Кәсіпорынның кез келген қызметкерлерінен, оның ішінде кәсіпорын басшысының орынбасарларынан анықталған бұзушылықтарға байланысты олардың

кідіріссіз шаралар қабылдауы туралы талап, егер мұндай шараларды қабылдамау күндылыктардың, күжаттардың жоғалуына әкеп соғуы немесе одан әрі теріс пайдалануға ықпал етуі мүмкін;

9. Енбекакы

28. IАҚ қызметкерлерінің еңбегіне акы төлеу осы Ережеде көзделген негізгі талаптар ескеріле отырып, олармен жасалған еңбек шарттарына сәйкес жүргізіледі.

29. IАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу мөлшерін МҰ Байкау кенесі айқындайды және МҰ жоғары басшы құрамының еңбекақысының орташа мөлшерінен төмен болмауға тиіс.

30. IАҚ қызметкерлерінің өндіріс тиімділігі мен жұмыс сапасын арттыруға материалдық мұдделілігі мақсатында бір жылдағы жұмыс қорытындылары бойынша сыйақы төленуі мүмкін.

31. Бір жылдағы жұмыс қорытындылары бойынша сыйақы мөлшерін IАҚ әрбір қызметкерінің қызметін бағалауға жеке көзкарас негізінде МҰ Байкау кенесі айқындайды және IАҚ жылдық аудиторлық жоспарын орындаудың сапалық және сандық көрсеткіштеріне байланысты болады.

32. Қазакстан Республикасында ұлттық, мемлекеттік және кәсіптік мерекелерді мерекелеу құрметіне ЕТҚ каражатын үнемдеу есебінен МҰ IАҚ қызметкерлеріне осындай жағдайлар бойынша МҰ қызметкеріне берілетін лауазымдық жалақысы IАҚ сыйақы берілетін қызметкерінің лауазымдық жалақысына баламалы сыйлықақы төлеуге тиісті мөлшерде сыйлықақы беруге жол беріледі.

33. Тиісті сыйлықақы МҰ аткарушы органды басшысының не онын міндетін атқарушы аткарушы орган мүшесінің (алқалы орган болған кезде) бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.

34. Осы Ережеде көзделген IАҚ қызметкерлеріне сыйақы беру сынак мерзімі кезеңінде және қызметкерде алынбаған тәртіптік жаза болған кезде жүргізілмейді.

Сынак мерзімінен өткен IАҚ қызметкерлеріне жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы берілген кезде күнтізбелік жыл ішінде бір рет бір лауазымдық жалақы мөлшерінде сауықтыруға жәрдемақы төленеді.

35. IАҚ қызметкерлеріне жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы Байкау кенесі тәрағасының он қарапы болған жағдайда, Байкау кенесі тәрағасының атына берілген етініш негізінде МҰ аткарушы органды басшысының бұйрығына сәйкес беріледі

36. IАҚ қызметкерлеріне мынадай жағдайларда растайтын күжаттардың (туу (асырап алу) туралы куәлік, неке туралы куәлік, қайтыс болу туралы куәлік) көшірмелері негізінде 10 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде материалдық көмек көрсетіледі:

5. баланың тууы (асырап алуы);
6. қызметкердің некесі
7. IАҚ қызметкерінің жұбайының (зайыбының) немесе оның жақын туыстарының (ата-аналарының, балаларының, асырап алушыларының, асырап алынғандардың, ата-ана) бір және ата-ана болек аға-інілдері мен апа-сінлілерінің) кайтыс болуы.

37. IАҚ қызметкерлеріне косымша төлемдер жүзеге асырылады, Қазакстан Республикасының еңбек заңнамасында көзделген мөлшерде кепілдіктер мен өтемақы төлемдері, сондай-ак КМ каражаты есебінен ерікті медициналық сақтандыру (КМ-де тиісті әлеуметтік пакет болған кезде) беріледі.

38. Сыйакылардын, косымша ақылардын, ұстемеақылардың, сыйлықақылардың және материалдық көтермелеудің баска да нысандарын коса алғанда, осы Ережеде көзделмеген қызметкерлеріне акшалай немесе заттай нысандағы төлемдерге тыйым салынады.

11. Жауапкершілік

39. IАҚ өзіне жүктелген функциялар мен міндеттердің уақтылы және сапалы орындалуына жауап береді.

40. IАҚ қызметкерлері белгіленген тәртіппен лауазымдық нұскаулыктарға, еңбек шарттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өздеріне жүктелген функциялардың сапасы мен уақтылы орындалуына дербес жауапты болады.

12. Жаза қолдану

41. Еңбек тәртібін бұзганы, лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін МҰ Байқау кеңесінің шешімі бойынша белгіленген тәртіппен тәртіптік жазалар қолданылуы мүмкін.

42. Ішкі аудитордың оларға жүктелген міндеттерді орындамауын және/немесе тиісінше орындамауын Байқау кеңесі бір жылдағы жұмыс корытындылары бойынша сыйақы төлеу туралы шешім қабылдаған кезде ескереді.

43. Ішкі аудитордың материалдық жауапкершілігі және олар келтірген зиянды өтеу тәртібі (ол болған кезде), сондай-ак тәртіптік жаза қолдану жөніндегі рәсімдер Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына және МҰ ішкі күжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

13. Біліктілікті арттыру

44. IАҚ қызметкерлері міндетті түрде МҰ қызметкерлерін оқытуға, кайта даярлауға, біліктілігін арттыруға бағытталған бағдарламаларға және ішкі аудиторларды сертификаттау бағдарламаларына жыл сайын катысу арқылы кәсіби білім мен дағдыларды дамытуы тиіс.

45. МҰ атқарушы органды МҰ бюджетіне белгіленген тәртіппен біліктілікті үздіксіз арттыру мақсатында бейіндік тақырыптар мен бағдарламалар бойынша оқыту мен тренингтерге шығындарды енгізууді қамтамасыз ету арқылы IАҚ қызметкерлерінің өз білімдері мен дағдыларын жетілдіруіне ықпал етуге тиіс.

46. Оқытуға және біліктілігін арттыруға өтінімдерді және осы процеске байланысты одан әрі рәсімдерді дайындау тәртібі МҰ ішкі күжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

14. Ұйымдастырушылық-техникалық қамтамасыз ету

48. Ішкі аудитті тиісінше және тиімді орындау мақсатында ұйымдастырушылық-техникалық шарттармен, атап айтқанда, қамтамасыз ету кажет:

- 1) жұмыс орны тікелей МҰ орталық аппараты кеңесінің орналаскан жері бойынша болуы тиіс;
- 2) жұмыс орны заманауи дербес компьютермен қамтамасыз етілуі тиіс;

3) басым тәртіппен қажетті ұйымдастыру техникасымен, сондай-ак анықтамалық және мерзімді әдебиеттермен қамтамасыз етілуі тиіс.

49. Ішкі аудитор үшін іссапар шығыстарының мөлшері (тәуліктік, тұрғын үй-жайды жалдау жөніндегі шығыстар, іссапар орнына бару және кері кайту жөніндегі шығыстар), тәртібі мен шарттары "қызметтік іссапарларға арналған шығыстарды бюджет қаражаты есебінен, оның ішінде Шет мемлекеттерге өтеу қағидаларын бекіту туралы" ҚР Үкіметінің №265 қаулысына сәйкес айқындалуға тиіс.

50. МҰ атқарушы органды белгіленген тәртіппен ішкі аудиторды ұйымдастырушылық-техникалық камтамасыз етуге шығындарды ӘБ бюджетіне қосуды қамтамасыз етуге тиіс. Байланысты

15. Байқау кеңесіне акпарат беру

51. Ішкі аудитор бакылау кеңесіне келесі мерзімдерде қызмет туралы есеп береді:

- 1) токсандық есепті тоқсаннан қейінгі айдың 25-күніне;
- 2) жылдық-есепті жылдан кейінгі бірінші айдың 25-күніне.

52. Тоқсандық және Жылдық қызмет туралы есептер мыналарды камтуы керек:

1) Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес жүргізілген аудиторлық тапсырмалардың нәтижелері бойынша, қажеттілік бойынша берілген ұсынымдар (тиісті материалдармен қоса) көрсетілген қысқаша корытындылар;

2) есепті кезенде жүргізілген баска да іс-шаралар (жұмыстар) туралы акпарат (жоспардан тыс аудиторлық тапсырмалардың нәтижелері, біліктілікті арттыру курстарына, тренингтерге катысу туралы акпарат және т. б.);

3) есепке алу, ішкі бакылау, МҰ, тәуекелдерді басқару жүйелерінің Елеулі тәуекелдері мен кемшіліктері және оларды жою жөніндегі МҰ басшылығының тиісті жоспарлары туралы;

53. МҰ Байқау кеңесі ішкі аудитордың қызметі туралы токсандық және жылдық есептерді назарға алады.

54. Ішкі аудитордың құқығы бар:

1) белгіленген тәртіппен, оның ішінде неғұрлым құпия және маңызды тақырыптарды талқылау үшін МҰ Байқау кеңесінің отырысын шакыруға бастамашылық жасау талаптары.

16. МҰ атқарушы органымен өзара іс-қимыл

55. МҰ атқарушы органымен қарым-қатынас тәуелсіздік қағидаты негізінде құрылуы тиіс, өйткені ішкі аудиттің ұйымдастырушылық және функционалдық Тәуелсіздік деңгейі ішкі аудитордың объективтілігіне тікелей әсер етеді.

56. МҰ, ІАҚ атқарушы органымен өзара іс-қимыл шеңберінде:

1) атқарушы органға МҰ ұсынады, бекітілген Байқау кеңесі хабарлау максатында жылдық аудиторлық жоспар:

2) тексеру нәтижелері бойынша жасалған аудиторлық есептерді атқарушы органға ұсынады;

3) Қаржы-шаруашылық қызметті жетілдіру мәселелері бойынша атқарушы органға ұсыныстарды талқылайды және енгізеді.

57. Атқарушы орган белгіленген тәртіппен:

1) ішкі аудитор ұсынған ұсынымдардың орындалуын және ішкі аудиторға сыртқы ішкі тексерулер туралы акпараттың берілуін қамтамасыз етуге;

2) МҰ-да тиімді бакылау ортасын күргуға ыкпал ету;

3) МҰ Байқау кеңесінің шешімі бойынша белгіленген тәртіппен ішкі аудит саласындағы кез келген қызметтің аутсорсингін пайдалануды қамтамасыз етуге міндettі;

4) ішкі аудиторды әкімшілік (ұйымдастырушылық-техникалық) қамтамасыз етуді жүзеге асыруға міндettі.

58. МҰ аткарушы органының ішкі аудитордың қызметіне араласуына жол берілмейді.

17. Қорытынды ережелер

59. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтырулар Байқау кеңесінің шешімі бойынша енгізілуі мүмкін.

60. Ішкі аудитор жылына кемінде бір рет осы Ережеге өзгерістер/толықтырулар енгізу қажеттігі туралы мәселені ұнемі карайды.